NN 83/2020 (17.7.2020.), Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-IIIA-4940/2019 od 25. lipnja 2020.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

1559

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sutkinja Ingrid Antičević Marinović, predsjednica Vijeća, te suci Andrej Abramović, Mato Arlović, Snježana Bagić, Davorin Mlakar i Rajko Mlinarić, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenulo trgovačko društvo DE FACTO ECO d.o.o. Zagreb, koje zastupa Feliks Dukan, odvjetnik u Solinu, na sjednici održanoj 25. lipnja 2020. jednoglasno je donio

ODLUKU

I. Ustavna tužba se usvaja.

II. Upravni sud u Zagrebu dužan je donijeti odluku u predmetu koji se vodi pred tim sudom pod brojem Usl-793/19 u najkraćem mogućem roku, ali ne duljem od šest (6) mjeseci, računajući od prvog idućeg dana nakon objave ove odluke u »Narodnim novinama«.

III. Na temelju članka 63. stavka 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst), podnositelju ustavne tužbe trgovačkom društvu DE FACTO ECO d.o.o. Zagreb, Pavla Hatza 3, određuje se primjerena naknada zbog povrede ustavnog prava iz članka 29. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) u iznosu od 5.700,00 kuna.

IV. Naknada iz točke III. izreke ove odluke bit će isplaćena iz Državnog proračuna u roku od tri (3) mjeseca od dana podnošenja zahtjeva podnositelja Ministarstvu pravosuđa Republike Hrvatske za njezinu isplatu.

V. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Trgovačko društvo DE FACTO ECO d.o.o. Zagreb (u daljnjem tekstu: podnositelj) je 4. prosinca 2019. podnijelo ustavnu tužbu na temelju članka 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) u predmetu koji se vodio pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske pod brojem Usž-3385/19.

Podnositelj u ustavnoj tužbi predlaže da Ustavni sud donese odluku kojom se ustavna tužba usvaja i da mu se odredi primjerena naknada za utvrđenu povredu prava na suđenje u razumnom roku.

1.1. Za potrebe ustavnosudskog postupka pribavljeni su spisi Visokog upravnog suda broj: UzpI-15/19 i Usž-3385/19, Upravnog suda u Zagrebu broj: UsI-2599/16 i preslika spisa Ministarstva financija Republike Hrvatske, Porezne uprave, Središnjeg ureda klasa: UP/I-423-08/15-01/799.

II. PREGLED RADNJI U POSTUPKU

2. Podnositelj je Ministarstvu financija, Poreznoj upravi, Središnjem uredu (u daljnjem tekstu: prvostupanjsko tijelo) podnio 27. listopada 2015. zahtjev za sklapanje sporazuma o prihvaćanju plana financijskog restrukturiranja na temelju Uredbe o uvjetima, načinu i postupku raspolaganja tražbinama s naslova poreznog duga u postupku predstečajne nagodbe (»Narodne novine« broj 3/13.).

Zahtjev je odbijen rješenjem prvostupanjskog tijela od 3. prosinca 2015. protiv kojega je podnositelj podnio žalbu 7. siječnja 2016.

Žalba je odbijena rješenjem Ministarstva financija Republike Hrvatske, Samostalnog sektora za drugostupanjski upravni postupak (u daljnjem tekstu: drugostupanjsko tijelo) klasa: UP/II-423-01/16-03/03, ur. broj: 513-04/16-2 od 1. srpnja 2016.

Protiv tog rješenja podnositelj je 17. kolovoza 2016. pokrenuo upravni spor pred Upravnim sudom u Zagrebu, koji je, bez održavanja rasprave, donio presudu broj: UsI-2599/16-18 21. prosinca 2018. kojom je poništio drugostupanjsko rješenje i naložio drugostupanjskom tijelu da donese odluku o žalbi u roku od 30 dana od dana dostave presude. Točkom III. izreke te presude odbijen je podnositelj sa zahtjevom za naknadu troškova upravnog spora.

3. Podnositelj je protiv točke III. izreke te presude podnio žalbu Visokom upravnom sudu, koji ju je odbio rješenjem broj: Usž-1341/19-2 od 7. ožujka 2019.

Podnositelj je protiv tog rješenja podnio ustavnu tužbu koja je usvojena odlukom Ustavnog suda broj: U-III-2657/2019 od 11. srpnja 2019. te je predmet vraćen na ponovni postupak Visokom upravnom sudu.

Visoki upravni sud je u ponovljenom postupku donio rješenje broj: Usž-3385/19-4 26. rujna 2019. kojim je poništio točku III. izreke prvostupanjske presude i naložio Ministarstvu financija da plati iznos od 3.125,00 kuna na ime troškova postupka podnositelju, a zahtjev za naknadu troškova postupka je odbijen za iznos od 19.016,60 kuna, kao neosnovan.

4. Drugostupanjsko tijelo je u ponovljenom postupku, nakon presude Upravnog suda u Zagrebu broj: UsI-2599/16-18, donijelo rješenje 16. siječnja 2019. kojim je (ponovno) odbilo žalbu podnositelja i potvrdilo prvostupanjsko rješenje od 3. prosinca 2015.

Protiv tog rješenja podnositelj je pokrenuo upravni spor pred Upravnim sudom u Zagrebu koji se vodi pod brojem UsI-793/19, u kome je 29. ožujka 2019. prvostupanjsko tijelo dostavilo spis predmeta sudu. Rasprava pred prvostupanjskim sudom je zakazana, odluka je donesena 9. lipnja 2020., no još nije dostavljena strankama.

Ustavna tužba podnesena je 4. prosinca 2019.

III. DOPUŠTENOST USTAVNE TUŽBE

5. U odnosu na dopuštenost ustavne tužbe zbog dugotrajnosti upravnog postupka i upravnog spora Ustavni sud izrazio je stajališta u odluci broj: U-IIIA-4885/2005 od 20. lipnja 2007. (»Narodne novine« broj 67/07.) i rješenju broj: U-IIIA-1527/2013 od 7. veljače 2017. (»Narodne novine« broj 29/17.).

U odluci broj: U-IIIA-4885/2005 Ustavni sud izrazio je sljedeća stajališta:

»4.2. Ustavni sud ocjenjuje, međutim, da sredstva pravne zaštite protiv šutnje administracije vrlo često nisu djelotvorna za ubrzanje samih upravnih postupaka, što jasno pokazuje upravna praksa u Republici Hrvatskoj, pa se i dosadašnje pravno stajalište Ustavnog suda u tom pitanju mora promijeniti.

Ustavni sud stoga utvrđuje da i neaktivnošću, odnosno neučinkovitošću tijela državne uprave, drugih državnih tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima, kad u upravnim stvarima odlučuju o pravima, obvezama ili pravnim interesima stranaka u upravnom postupku, promatranom zajedno s trajanjem započetog upravnog spora, može doći do povrede članka 29. stavka 1. Ustava i članka 6. stavka 1. Konvencije u dijelu koji se odnosi na razumnu duljinu odlučivanja o pravima i obvezama stranaka. Trajanje samog upravnog spora pred Upravnim sudom Republike Hrvatske, naime, ne pokazuje stvarno trajanje 1397967985spornog' razdoblja odlučivanja o konkretnoj upravnoj stvari.

Stoga se ubuduće pri odlučivanju o eventualnoj povredi članka 29. stavka 1. Ustava i članka 6. stavka 1. Konvencije, u dijelu koji se odnosi na razumnu duljinu postupka, u obzir treba uzimati razdoblje trajanja upravnog spora zajedno s razdobljem trajanja prethodnog upravnog postupka u istoj upravnoj stvari, s tim da se ono računa od dana kada je nastao 1397967985spor' u smislu članka 6. stavka 1. Konvencije.

(…)

Na kraju se posebno napominje da – u situacijama u kojima je moguće koristiti sredstva pravne zaštite protiv šutnje administracije – Ustavni sud neće razmatrati duljinu 1397967985spornog' dijela prethodno okončanog upravnog postupka ako se podnositelji izrijekom ne pozovu na njegovo nerazumno trajanje i ujedno ne dokažu da su u tom postupku koristili sredstva pravne zaštite protiv šutnje administracije.

(…)

4.3. Od prethodne pravne situacije treba razlikovati onu kod koje na nerazumnu duljinu odlučivanja o pravima, obvezama ili pravnim interesima stranaka u upravnim i upravnosudskim postupcima utječe činjenica što Upravni sud Republike Hrvatske i više puta vraća upravnu stvar na ponovni upravni postupak, najčešće zbog nepotpuno ili pogrešno utvrđenih činjenica. Takva upravna i upravnosudska praksa ukazuju na bitne nedostatke u sustavu postupovnog upravnog prava u Republici Hrvatskoj.

Budući da ni žalba ni tužba zbog šutnje administracije nisu namijenjene za ispravljanje tih nedostataka niti se tim pravnim sredstvima oni mogu ispraviti, Ustavni sud zaključuje da pravna sredstva namijenjena zaštiti protiv šutnje administracije sama po sebi ne predstavljaju djelotvorno domaće pravno sredstvo za navedene situacije.

Stoga Ustavni sud utvrđuje da u situacijama opetovanog ponavljanja upravnih postupaka zbog poništavanja upravnih akata i vraćanja predmeta na ponovni upravni postupak od strane Upravnog suda Republike Hrvatske ima razumnog opravdanja sagledavati ukupno trajanje upravnih i upravnosudskih postupaka zajedno, i na toj osnovi prosuđivati eventualnu povredu podnositeljevog ustavnog prava zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava i konvencijskog prava zajamčenog člankom 6. stavkom 1. Konvencije.«

5.1. U rješenju broj: U-IIIA-1527/2013 Ustavni sud je, u odnosu na dopuštenost ustavne tužbe, zauzeo sljedeće stajalište: